



ACADEMIA ROMÂNĂ

**BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”**

Anul VI, nr. 4
2005

IAȘI

octombrie–decembrie

CUPRINDE:

- Activitatea departamentelor
- Simpozion internațional
- Lucrări publicate
- Comunicări științifice
- Personalități, modele
- Asociația culturală „A. Philippide”

- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În al patrulea trimestru al anului 2005:

➤ În **Departamentul de lexicologie – lexicografie** s-a făcut revizia, refacerea, colaționarea și lectura finală, în vederea expedierii materialului la Comisia de etimologii, a cca 750 p. (standard) din volumul *Litera L*, Partea I (**l – lherzolit**) și cca 50 p. din volumul *Litera E*, Partea I (**e – epuvantabil**) și Partea a II-a (**eradica – ezoterism**).

➤ La **Departamentul de dialectologie** au fost continuate lucrările la tema **Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina**. Pentru vol. III de hărți și material necartografiat au fost introduse în calculator redactările a 18 texte de tipul material necartografiat, care au fost revizuite. A fost revizuit textul listat a 20 de hărți, pentru care s-a redactat și revizuit indicele de cuvinte și forme. Pentru vol. II/2 din *Texte dialectale*, s-a lucrat la revizia în vederea tiparului a materialului din două localități anchetate. La tema **Bază de date pentru culegerea**

asistată de calculator. NALR. Moldova și Bucovina, au fost stocate informațiile la zi; în colaborare cu Institutul de Informatică Teoretică de la Filiala Iași a Academiei Române, s-a continuat completarea bazei cu programele privitoare la materialul necartografiat, la editarea textelor dialectale și s-au făcut analize privind generarea programelor de editare pe suport electronic a *Atlasului* și de accesare a materialelor de diferite tipuri.

➤ La **Departamentul de toponimie** au fost redactate 220 p. pentru dicționarele toponimice zonale (bazinul hidrografic al râului Bârlad, cel al râului Trotuș și cel al râului Neamț), ca și pentru studiul despre cercetarea toponimiei românești. S-a continuat documentarea arhivistică (la Arhivele Naționale din București și Iași) și lingvistică pentru lucrările în curs de elaborare.

➤ **Departamentul de istorie literară** și-a axat preocupările pe lucrul la proiectul fundamental *Dicționarul general al literaturii române (DGLR)*. În trimestrul IV al anului 2005 s-a făcut o primă revizie (patru lecturi) a articolelor de la literele T și Ț (cca 600 p.) și s-au redactat 50 de articole monografice despre scriitori precum Maria S. Palade, N. Papatanasiu, Maria Platon, Mircea Pavelescu, Paul Păun, Dorin Popa, Corneliu Popel ș.a. S-au refăcut, de asemenea, textele – completare de informații, actualizarea bibliografiei – la articolele dedicate *Psaltirilor*, la *Povestire despre Dracula* ș.a. Se continuă activitatea de alcătuire și completare a **Bazei de date** și a **Arhivei DGLR** (perioada 1900–1950). Pentru realizarea *DGLR* s-a colaborat, ca și până acum, cu departamentul similar de la Institutul „G. Călinescu” din București.

➤ La **Departamentul de etnografie și folclor** s-au realizat următoarele: a fost tipărit al treilea volum al seriei *Catolicii din Moldova. Universul culturii populare*, s-a continuat documentarea la tema *Obiceiurile nuptiale din Moldova. Tipologie și corpus de texte* (a fost definitivată bibliografia și s-a alcătuit lista de articole); totodată, s-a definitivat lista articolelor pentru tema *Obiceiurile de naștere din Moldova. Tipologie și corpus de texte*.

**SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
COMUNICARE INTERCULTURALĂ ȘI INTEGRARE
EUROPEANĂ**

◆ În zilele de 11 și 12 noiembrie 2005 s-au desfășurat lucrările Simpozionului Internațional organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași și de Asociația Culturală „A. Philippide”. Alocuțiunea de deschidere a Simpozionului a fost rostită de prof. univ. dr. **Dan Mănuță**, directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide”. Cuvântul de salut din partea Asociației Culturale „A. Philippide” a fost rostit de d-na cercet. șt. gr. I dr. **Ofelia Ichim**, președintele Asociației. În plen, d-na cercet. șt. gr. I dr. **Cristina Florescu** a susținut comunicarea *Extinderi semantice ale lat. laxare din perspectiva românescului a lăsa*, urmată de prelegerea *Limba română în perspectivă romanică și europeană* prezentată de prof. univ. dr. **Nicolae Saramandu**; d-l lector univ. dr. **Roberto Merlo** a vorbit despre *Liniștea de după „fortuna”: traduceri din proza românească în italiană din secolul XX*.

◆ **SECȚIUNEA DE LINGVISTICĂ** s-a structurat în patru subsecțiuni:

- Sub titlul **Învățământ, conștiință lingvistică, traduceri** – avându-l ca moderator pe acad. **Silviu Berejan** (Republica Moldova), iar ca secretar pe **Luminița Botoșineanu** –, au fost susținute comunicările: **Mariana Flaișer** (România), *Comentarii privind unele manuale de limbă editate în străinătate*; **Angelica Vâlcu** (România), *Traducere profesională și traducere didactică în învățământul universitar*; **Constantin-Ioan Mladin** (România), *Panorama resurselor disponibile – de la o abordare fragmentară spre o învățare metodică*; **Teresa Ferro** (Italia), *Limba română la Udine: o strategie multiplă*; **Ileana Oana Macari** (România), *Limba română predată la cursurile de vară „România – limbă și civilizație”*;
- Sub titlul *Politică lingvistică* – moderator fiind cercet. șt. gr. I dr. **Cristina Florescu** (România), secretar **Laura Manea** –, au fost susținute comunicările: **Liubov Lazarenko** (Germania-Ucraina), *Identificarea lingvistică: sensibilități sau pragmatism?*; **Silviu Berejan** (Republica Moldova), *Funcționarea oficială a două limbi (româna și rusa) în Republica Moldova ca factor ce ar putea frâna procesul de integrare europeană al acestora*; **Anatol Ciobanu** (Republica Moldova), *Limba română din Basarabia: integrarea ei la nivel micro-*

și macrolingvistic; Cornelia Cujbă (România), Războiul cuvintelor. Conflictele culturale în Europa unită – realitate supărătoare sau mistificare abilă?; Zamfira Mihail (România), Identitatea lingvistică în perspectivă socio- și etnolingvistică; Bogdan Harhată (România), Relațiile româno-balcanice în articolele „Dacoromaniei”;

•Sub titlul **Limba română în perspectivă europeană** – moderator prof. univ. dr. **Nicolae Saramandu (România)**, secretar **Daniela Butnaru** – au fost susținute comunicările: **Teodora Irinescu (România), Perspectivele și obiectivele românisticii în cadrul romanisticii contemporane; Adrian Chircu (România), Limbile romanice azi: o reconsiderare; Bogdan-Mihai Aldea, Elena Dănilă, Corina Forăscu, Gabriela Haja (România), Dicționarul limbii române (DLR) în format electronic. Aplicații; Sergyi Luchkanyn (Ucraina), „Gramatica slavonă” a lui Meletie Smotrițky și dezvoltarea lingvisticii românești în secolele XVII-XVIII; Manuela Nevaci (România), Limba română în Balcani – o perspectivă spațială; Adrian Turculeț, Ana-Maria Minuț, Luminița Botoșineanu (România), Atlasul multimedia prozodic român (AMP Rom) – un nou proiect de integrare în dialectologia romanică; Nistor Bardu, Mara Grădinaru (România), Observații asupra aromânei scrise azi în Albania și Grecia; Rodica Albu (România), Limbajul analizei statistice cu SPSS sub Windows văzut prin „fereastra frequencies” și „meniul Graphs”; Teodora Ghivirigă (România), Regimul prepozițiilor în traduceri documentelor europene din engleză în română; Casia Zaharia (România), Textul juridic în română și germană. Studiu terminologic;**

•Sub titlul **Limba română – structură și evoluție**, moderator prof. univ. dr. **Anatol Ciobanu (Republica Moldova)**, secretar **Elena Dănilă**, au fost prezentate comunicările: **Cristina Popescu, Ecaterina Crețu (România), Observații privind împrumutul lexical latin neadaptat [contextualizare în limbajul poetic bacovian]; Adrian Poruciuc (România), Tradiții arhaice reflectate în unele autohtonisme din limba română; Ana Vrăjitoru (România), Observații asupra întrebuițării articolului în unele limbi europene; Aida Todi (România), Între acceptare și respingere: neologisme ... arhaice în limba română; Alexandru Dârul (Republica Moldova), Tipuri de categorii gramaticale în limba română; Petru Zugun (România), Xenisme.**

♦ **SECȚIUNEA DE ISTORIE LITERARĂ ȘI ETNOLOGIE** s-a referit la **Repere identitare în context multicultural** – moderator conf. univ. dr. **Ana Bantoș** (Republica Moldova), secretar **Nicoleta Borcea**. Au fost prezentate comunicările: **Delia Leca** (România), *Receptarea lui Mihai Eminescu în cultura italiană și germană*; **Ana Bantoș** (Republica Moldova), *Poezia contemporană între etnocentrism și universalism*; **Noemi Bomher** (România), *Modele culturale „cercate” în epoca modernizării literaturii române*; **Claudia Chircu-Buftea** (România), *O punte eliadescă între Pământ și Cer: „Coloana nesfârșită”*; **Ofelia Ichim** (România), *Mircea Eliade și trei exegeze*; **Anatol Gavrilov** (Republica Moldova), *Problema alterității în filosofia dialogului (Martin Buber, Karl Jaspers, Mihail Bahtin)*.

♦ Cu prilejul lucrărilor simpozionului, au fost lansate următoarele apariții editoriale: revista „*Philologica Jassyensia*” a Asociației Culturale „A. Philippide”; *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina, III. Prospect*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2005, XX + 46 p.; autori: Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț; colaboratori: de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Luminița Botoșineanu, Doina Hreapcă, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu și, de la Institutul de Informatică Teoretică al Filialei Iași a Academiei Române, Vasile Apopei, Silviu Bejinariu, Cătălin Bulancea; revista „Limba română”, XV, nr. 4, 2005 (Chișinău), precum și volumul omagial *Academicianul Silviu Berejan – biobibliografie*, îngrijit de M. Fotescu, E. Scurtu, Bălți-Chișinău, Editura CEUSM, 2005.

STUDII, ARTICOLE, RECENZII

♦ Șerban Axinte: *Nu vă feriți de celebrul animal*, în „Timpul”, VI, 2005, nr. 10, p.8; *Criticul, traducătorul, profesorul, ibidem*, nr. 12, p. 6.

♦ Adina Ciubotariu: *Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei la a patra apariție*, în „Revista română”, XII, 2005, nr. 3, p. 14; *Dublu eveniment editorial, ibidem*, nr. 4, p. 12.

♦ Ion H. Ciubotaru, *Un strălucit reprezentant al școlii sociologice românești: Paul H. Stahl*, în „Revista română”, 2005, octombrie, nr. 3, p. 4; *O remarcabilă cercetare etnologică: Cununia fraților și nunta soarelui, ibidem*, nr. 4, decembrie 2005, p. 8.

- ♦Mircea Ciubotaru: *O problemă de demografie istorică de la sfârșitul domniei lui Ștefan cel Mare*, în „Analele Putnei”, I, 2005, nr. 1, p. 69–77; recenzie la Ștefan S. Gorovei și Maria Magdalena Székely, *Princeps omni laudae maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare*, (Sfânta Mănăstire Putna, 2005), în „Revista română”, XI, 2005, nr. 4, p. 27.
- ♦Silvia Ciubotaru: *Sub semnul școlii sociologice*, în „Revista română”, XII, 2005, nr. 4, p. 9.
- ♦Elena Dănilă: *Adverbe etice*, în volumul *Limba română – structură și funcționare*. Actele celui de al 4-lea Colocviu al Catedrei de Limba Română (25–26 noiembrie 2004), Editura Universității din București, 2005, p. 67–75.
- ♦Stelian Dumistrăcel: *Un flagrant; două (numeroase) flagrant...?*, în „Dacia literară” XVI (serie nouă), nr. 63 (6/2005), p. 31; *Zăpezile de anțărț*, în „Revista română”, XI, 2005, nr. 4, p. 7; un număr de 25 de articole de cultivare a limbii, publicate în ziarul „Lumina” (Iași), la rubrica „Lumea cuvântului”, din iulie până în decembrie 2005; *„Orice societate care se respectă face politică lingvistică”* – interviu, consemnat de Dana Balan, publicat în „Opinia studentescă”, Iași, nr. 240, 21–27 noiembrie 2005, p. 8–9.
- ♦Victor Durnea: *Constituirea Societății Scriitorilor Români*, în „Revista română”, XI, 2005, nr. 4, p. 6; *Specificul oltenesc în literatura română din secolul al XX-lea. De la Tudor Arghezi la Marin Sorescu. Momentul Radu Gyr*, în Klaus Bochmann, Vasile Dumbravă (Hg.), *Das Regionale in der rumänischer Literatur*, Leipzig, 2005, p. 145–154.
- ♦Florin Faifer: *Victor Ion Popa, dramaturgul*, în „Convorbiri literare”, CXXXIX, 2005, nr. 10, p. 85–88; *Un orgolios (Ion Sava)*, *ibidem*, nr. 11, p. 130–132; *O mică supărare a lui Al. Piru*, *ibidem*, nr. 12, p. 25–26; *Teo (Constantin Teodorovici)*, în „Cronica”, XL, 2005, nr. 10, p. 18; *Două scrisori de la Cella Serghi*, *ibidem*, nr. 11, p. 18; *Un sentimental lucid – Mihail Sebastian*, în „Revista română”, XI, 2005, nr. 4, p. 13.
- ♦Cristina Florescu: *Aberythwyth–Cymru*, în „Timpul”, VI, 2005, nr. 11; *Contur acvatic*, în „Revista română”, XI, 2005, nr. 4, p. 6; în seria Conferințele Academiei Române, ciclul *Literatura română și relațiile ei cu istoria și cultura românilor*, a fost publicată conferința cu titlul *Considerații cu privire la limbajul familiar românesc*, Editura Academiei Române. București, 2005, 17 p.
- ♦Dan Mănuță: *Bucovina literară*, în „Convorbiri literare”, CXXXIX, 2005, nr. 10, p. 61–63; *Cita mors ruit*, *ibidem*, p. 41; *„Hijo de sus palabras”*, *ibidem*, nr. 11, p. 48–50; *Inedite sadoveniene*, *ibidem*, nr. 12, p.

50–51; *Literatura română din Basarabia*, în „Cronica”, XL, 2005, nr. 10, p. 19; *Traducerile germane ale lui Tiec/Baudissin – surse pentru receptorii lui Shakespeare în România*, în „Dacia literară”, XVI, 2005, nr. 63, p. 12–15; *Sursele concepțiilor regionaliste în literatura română*, în Klaus Bochmann, Vasile Dumbravă (hg.), *Das Regionale in der rumänischen Kultur*, Leipzig, Leipziger Universitätsverlag, 2005, p. 115–122.

♦Florin-Teodor Olariu: *Câteva considerații asupra dimensiunii ludice a limbajului uman*, în *Omagiu profesorului universitar Anatol Ciobanu*, Editura Universității de Stat, Chișinău, 2005, p. 121–132; *Funcțiile limbajului: între instrumentalismul teleologic și interacționismul creativ*, în *Limba română – structură și funcționare*, Editura Universității din București, București, 2005, p. 231–243; *Funcționalitate și modelare în analiza limbajului. Modelul-spirală*, în «*Signa in rebus*». *Studia semiologica et linguistica in honorem M. Carпов*, supliment al „Analelor științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza», Iași”, secțiunile Lingvistică și Limbi străine, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2005, p. 253–274;

♦Veronica Olariu, *Problema surselor în primele traduceri ale textului biblic. Paralele româno-hispanice*, în *Omagiu profesorului universitar Anatol Ciobanu*, Editura Universității de Stat, Chișinău, 2005, p. 154–161; *Noi contribuții la studiul textelor biblice românești: Biblia de la Sankt-Petersburg (1819)*, în *Limba română – structură și funcționare*, Editura Universității din București, București, 2005, p. 171–185.

♦Amalia Voicu: *Cronica literară*, în „Poezia”, 2005, nr. 3, 225–228.

CĂRȚI

♦*Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina, III. Prospect*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2005, XX + 46 p.; autori: Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț; colaboratori: de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Luminița Botoșineanu, Doina Hreapcă, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu și, de la Institutul de Informatică Teoretică al Filialei Iași a Academiei Române, Vasile Apopei, Silviu Bejinariu, Cătălin Bulancea. Exemplarul semnal a fost prezentat la Atelierul de lucru „Resurse Lingvistice Românești și Instrumente pentru Prelucrarea Limbii Române” (Iași, 3 noiembrie 2005).

- ◆Daniela Butnaru, capitolul *Toponimia satului Adjudeni*, din volumul *Adjudeni. Șase veacuri de prezență catolică pe valea Siretului*, Iași, Editura Sapiientia, 2005, p. 187–207.
- ◆Petru Caraman, *Vechiul cântec popular ucrainean despre Ștefan Voievod și problemele lingvistico-etnografice aferente*, ed. îngr., cuvânt înainte de Ion H. Ciubotaru, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2005, 268 p.
- ◆Petru Caraman, *Kochanowski–Dosoftei. Psaltirea în versuri. Influența lui Kochanowski asupra lui Dosoftei și considerații critico-axiologice*, ed. îngr., tabel cronologic de Ion H. Ciubotaru, pref. Al. Andriescu, Iași, Editura Trinitas, 2005, 268 p.
- ◆Ion H. Ciubotaru, *Catolicii din Moldova – Universul culturii populare*, vol. III, *Poezia obiceiturilor tradiționale, Literatura populară, Folclorul muzical*, Iași, Editura Presa Bună, 2005, 624 p.
- ◆Victor Durnea: *Anchete literare în perioada 1890–1914*, Iași, Editura Alfa, 2005 (ediție în colaborare cu Gh. Hrimiuc), 358 p.
- ◆Florin Faifer, *Filtru*, Iași, Editura Cronica, 2005, 204 p.; *Surâsuri triste. „Balade amărui”* de Virgil Homutescu, Iași, Editura DamArt, 2005 (ediție în colaborare cu Laurențiu Faifer).
- ◆Gabriela Haja, Elena Dănilă, Corina Forăscu, Bogdan-Mihai Aldea, *Dicționarul limbii române (DLR) în format electronic. Studii privind achiziționarea*, Iași, Editura Alfa, 2005, 76 p.
- ◆Dan Mănuacă: *Literatură și ideologie*, Iași, Editura Timpul, 2005, 250 p.; *Scriitori junimiști*, Iași, Princeps Edit, 2005, 286 p.
- ◆Dragoș Moldovanu, *Tezaurul toponimic al României. Moldova*. Volumul I, partea a 4-a, cuprinzând *Toponimia Moldovei în cartografia europeană veche (cca 1395-1789)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2005, 412 p. (format enciclopedic).
- ◆Amalia Voicu: *Stele în rouă (haiku-uri)*, Iași, Editura Panfilius, 2005, 114 p.

COMUNICĂRI

●ȘEDINȚELE DE MIERCURI ale Institutului

◆Ședința din 14 decembrie 2005:

◆În comunicarea *O anatomie a ideilor – câteva reviste filologice*, Ofelia Ichim pleacă de la constatarea că lumea filologică internațională publică studii de o diversitate uluitoare în reviste cu o înaltă ținută academică precum – în spațiul francez – „Magazine littéraire”, „Revue de littérature

comparée”, „Esprit”, „Critique”, „Europe”, „Revue d’histoire de la littérature de France” ș.a. Din spațiul anglo-american sunt menționate: „American Journal of Semiotics”, „Comparative literature”, „British Journal of Aesthetics”, „American Drama”, „Feminist Studies”, „Journal of Biblical Literature”, „Gothic Studies”, „Lion and the Unicorn”, „Studies in Philology”, „Victorian Studies”, „Folklore”, „Western Folklore”, „World Literature Today” ș.a. Au fost prezentate trei studii prin care se pun câteva probleme esențiale: în ce măsură se poate vorbi de o literatură europeană, se mai scrie astăzi despre mituri, se mai regăsesc ele în literatură; răspunsul a fost dat, într-un fel, întrebărilor anterioare, de către un best-seller pentru copii. Primul studiu a fost publicat în „Revue de littérature comparée”, nr. 3, juillet-septembre 2004, fiind semnat de Mario Lavagetto – ***Bibliotecile în ceață: reflecții asupra literaturii europene*** (conferință ținută la Sorbona, pe 23 ianuarie 2003). Autorul își construiește discursul pornind de la întrebarea: există, cu adevărat, o literatură europeană? După cum indica Umberto Eco, „Europa începe cu nașterea limbilor sale vulgare, și cu reacția, uneori alarmantă că, odată cu formarea lor, se produce cultura critică a Europei, care înfruntă drama fragmentării limbilor și meditează asupra destinului său de civilizație plurilingvistică. Din cauză că suferă, ea încearcă să aducă un remediu printr-o dublă mișcare: îndărăt, străduindu-se să redescopere limba vorbită de Adam, sau înainte, în încercarea de a construi o limbă care să aibă perfecțiunea limbii pierdute de Adam.” Astfel apare, paralel cu problema cronologică, o altă problemă, și mai delicată, și, totodată, decisivă dacă ne concentrăm asupra textelor literare: ce raport putem găsi ori institui între fiecare realitate națională, care trăiește „drama”, în termenii lui Eco, „fragmentării lingvistice” și o civilizație multilingvistică ce le înglobează pe toate? Autorul trimite la două răspunsuri care i-l sugerează pe al treilea: Franco Moretti a văzut în Europa literară „un fel de ecosistem”, „de orizont posibil prin care să se măsoare dezvoltarea internă a fiecărei literaturi”, care, de fiecare dată, este stimulată sau frânată. Guido Paduano a vorbit despre „macrotext” în interiorul căruia se pot distinge numeroase influențe care sunt în măsură să furnizeze un evantai de explicații mai eficiente decât cele la care apelăm de obicei. Mario Lavagetto se orientează și spre conceptul de *semiosferă*, preluat de la Lotman, căci, dacă acest concept este aplicat cu precauțiile care se impun, promite să devină foarte eficient. În această lumină, continuă autorul studiului, putem și trebuie să ne gândim la Europa ca la un spațiu semiotic comun tuturor națiunilor care o alcătuiesc: doar omogenitatea și individualitatea

semiotică a acestui spațiu, ambele dificil de demonstrat, subordonate deciziilor strategice ale celui care încearcă să le descrie și, totuși, absolut evidente pe plan intuitiv, ar fi în măsură să garanteze semioza. Granița are o importanță fundamentală, fiind crucială, însă constituie și o problemă delicată deoarece nu este reductibilă, în cazul literaturii europene, la „suma filtrelor lingvistice ale traducerilor.” Ne punem întrebările următoare: există trăsături, constante, caracteristici pertinente care să permită fixarea unei linii de demarcație și care să distingă ceea ce în literatură poate fi definit ca european de ceea ce nu este european? Există ansambluri stilistice, persistențe semantice și iconografice, structuri, formule, stereotipuri ale imaginarului, soluții dramatice și narrative care să ne autorizeze să recunoaștem ca fiind european un text la care ignorăm numele autorului despre care nu știm nimic? Aceste frontiere, după ce au fost recunoscute, la ce fluctuații istorice sunt supuse? Problema care trebuie înfruntată este de natură istorică, dar și de geografie istorică. Dacă refuzăm să ne limităm la concluzia că prin literatură europeană trebuie să înțelegem literatura produsă în diferite limbi în interiorul frontierelor acestei părți a lumii pe care atlasele o consemnează sub numele de Europa, trebuie să identificăm un specific, un ansamblu de trăsături care să ne permită (într-o manieră care să nu aducă prejudicii și să nu fie nici ideologică), să definim, să recunoaștem, să clasificăm un text ca fiind „european”. Această problemă era evidentă pentru Ernst Robert Curtius când a scris cartea sa grandioasă. După cum se știe, acesta și-a propus să reconstituie o tramă subterană de imagini, de formule, de *topoi*, de clișee pe care le-a reperat dincolo de diferențele lingvistice și care, în ansamblu ar fi trebuit să dovedească existența unui mare rezervor la care toți cei care se aflau în această parte a lumii ar fi avut (conștient sau nu) acces. Este vorba, spunea mai târziu Franco Moretti, de marile rețele care uneau *Romania*. Literatura europeană, mai mult decât Europa, conchide autorul studiului, ar putea fi, pe bună dreptate, definită ca un obiect fractal, ceva compozit, o entitate neregulată până în inima microstructurilor sale, care s-a sustras până aici instrumentelor de măsură cu care am încercat să o definim și să o descriem. Dar dacă dincolo de frontiere s-ar executa o muncă asemănătoare, ar putea sosi, totuși, ziua când să descoperim existența unei semiosefere căreia să-i dăm numele de literatură europeană. Al doilea studiu abordat de autoarea comunicării a fost publicat în „Revue de littérature comparée”, nr. 3, juillet–septembre 2004, elaborat fiind de Véronique Gély – *Mituri și literatura: perspective actuale*. Sunt stabilite perspective asupra studiilor de mitologie, pornind de la apariția unei noi

colecții mitologice la editura du Rocher, o alta la editura Bayard, texte de importanță majoră reeditate, aproximativ șaiszeci de volume publicate în ultimii patru ani, situație în care Véronique Gély conchide: este evident că studiile mitologice ocupă o parte deloc neglijabilă a criticii, în special în Franța, unde este dominantă opera lui Pierre Brunel. Sunt semnalate lucrări de anvergură traduse în franceză, accentuând necesitatea continuării acestei tradiții; câteva exemple enumerate: *Mitologie comparată* de Max Müller, *Micul dicționar de mitologie populară românească* de Ion Taloș. La răspântia lumilor romană și slavă, păgână și creștină, mitologia românească (deseori studiată în avatarurile sale literare de Mircea Muthu, mai cu seamă legenda Meșterului Manole) – comentează autoarea franceză – poate fi pusă, prin această ediție a volumului lui Ion Taloș, în paralel cu literatura medievală romană. Alte universuri: așteptând să fie editat *Dicționarul figurilor și miturilor Americii*, proiectat de Universitatea din Quebec, cei interesați au la dispoziție *Mitologia haitiană* de Maximilien Laroche, sau *Mitul și pana. Literatura indiană contemporană în America de Nord*, de Bernadette Rigal-Cellard; alte cercetări ample sunt *Mitologia chineză*, *Dicționarul religiei, mitologiei și culturii populare albaneze*, *Mitologia celților și a vikingilor* ș.a. Cât despre poetică, este salutar să revenim la utilizarea pe care Aristotel o dădea cuvântului *mythos*: chiar pe concepția lui Aristotel se bazează *Mitopoetica genurilor* de Pierre Brunel. Printre genurile asupra cărora se exersează această mitopoetică, romanul a fost în ultimul deceniu favorizat. Anne Mounic își intitulează *Poezie și mit* cele două volume consacrate lui Robert Graves, Ted Hughes, Sylvia Plath și Ruth Fainlight. Un *Dicționar al miturilor fantastice* a apărut la Limoges coordonat de Pierre Brunel, în 2003. Un număr din revista „Licorne” reunește eseuri despre *Cinema și mit*. La confluența dintre „geocritică” și mitologie este semnalată *Mitologia Etnei*. Dar se pare că ideea de mitopetică domină lucrările actuale. Sub titlul *Poetici comparate ale mitului. De la Antichitate la Modernitate* sunt reunite eseuri despre Teseu, Orfeu, Afrodita, Prometeu, Pigmalion plecând de la poezii antici, până la *Frankenstein* de Mary Shelley sau texte de Franz Kafka și Rose Ausländer. Dar poetica nu se disociază decât artificial de politică și de filozofie. În acest sens sunt articolele lui Jean-Pierre Vernant (retipărite în 2000), *Între mit și politică*, ori colocviul (29–30 noiembrie 2001) ce a avut loc la Tours, Centre de Recherche A. Piganiol, intitulat *Dimensiunea politică și religioasă a mitului din Europa antică până azi*. În magistralul său studiu despre „sursele imaginarului juridic”, juristul și filozoful

Francois Ost analizează succesiv primirea legii de către Moise pe muntele Sinai, revolta Antigonei lui Sofocle, suveranitatea individului la Robinson Crusoe și paradoxul libertății la Faust. În felul său, această carte este un răspuns dat altei cărți, ***Platon și oglinda mitului: de la epoca de aur la Atlantida*** de Jean-Francois Mattéi (1996), reeditată în 2002. O abordare insolită din perspectiva științelor umaniste este ***Mitologie și medicină*** de Jacqueline Vons. O altă perspectivă găsim în ***Mit și filozofie: tradițiile biblice*** de Christian Berner. Incontestabil, secolul al XX-lea, chiar dacă unii au anunțat moartea mitului, oferă un câmp vast, din ce în ce mai atrăgător pentru a studia miturile, fie că este urmărită soarta unei singure figuri sau se încearcă exercițiul periculos al unei panorame a miturilor dintr-o anumită perioadă. Ultimul articol prezentat, ***Călătoriile lui Harry: market internațional și traducerea cărților Harry Potter de J.K.Rowling***, semnat de Gillian Lathey, a apărut în „Leul și unicornul: o revistă critică a literaturii pentru copii”, Johns Hopkins University, Baltimore, vol. 29, aprilie 2005. Cum devine o carte pentru copii un bestseller internațional? Din punct de vedere istoric, există tot atâtea răspunsuri câte cărți clasice pentru copii. Dar singurul lucru ce se poate afirma cu certitudine este că în ultima vreme s-a produs o schimbare dramatică în traiectoria unei cărți cu faimă mondială. Factorii economici, ideologici, politici și culturali și-au avut dintotdeauna rolul în succesul internațional al cărților pentru copii. Fără îndoială că, începând cu Harry Potter, conceptul de bestseller internațional pentru copii a primit epitetul de „fenomen”. Distribuția rapidă și eficiența marketingului global au garantat succesul fiecărui titlu din seria Harry Potter. De la librării îmbrăcați în vrăjitori din Germania, la o performanță publicitară incluzând un tren cu aburi în gara londoneză, publicarea unui nou titlu Harry Potter este un eveniment orchestrat, ce se joacă succesiv în lume cu o întârziere minimă pentru traducere. Temele abordate în cele trei articole îndeamnă la meditație pentru a găsi răspunsul adecvat. Se pare că, atâta timp cât scriitorii nu renunță la mituri, ci, din contra, le descoperă noi conotații, sub o haină uneori ponosită, alteori foarte strălucitoare, mai există speranța într-un echilibru, chiar și fragil, al lumii în care viețuim. Pentru că mereu este nevoie de ceva nou, iată că micul Harry Potter vine să satisfacă foamea copiilor dar și a adulților de a stăpâni, măcar la modul ideal, valori spirituale care nu le sunt accesibile. Că este o isterie de moment, întreținută de mijloacele publicitare pentru care cei în drept nu se zgârcesc să ofere sume fabuloase, ori va dăinui în istoria literaturii prin propria valoare, rămâne de văzut ce se va întâmpla cu Harry Potter în

istoria literară.

◆ Au fost prezentate participările cercetătorilor institutului la următoarele manifestări științifice internaționale: **Forum România III** (Viena, 20-21 octombrie 2005 (http://www.osi.ac.at/forum_romania_iii.htm), **Omul și mitul** (Suceava, 3-5 noiembrie 2005), Atelierul de lucru **Resurse Lingvistice Românești și Instrumente pentru Prelucrarea Limbii Române**, Iași, 3 noiembrie 2005; **Limba română – aspecte sincronice și diacronice**, Universitatea din București, 8-9 decembrie 2005.

● Alte comunicări:

◆ Luminița Botoșineanu (în colab. cu Adrian Turculeț și Ana-Maria Minuț): **Atlasul multimedia prozodic român (AMProm). Chestionarul și rețeaua de anchetă**, la Simpozionul internațional „Limba și literatura română. Regional – național – universal”, Iași – Chișinău, 24-27 noiembrie 2005.

◆ Daniela Butnaru: **Sincronie și diacronie în Dicționarul toponimic al Bazinului hidrografic al Neamțului**, în cadrul Colocviului „Limba română – aspecte sincronice și diacronice”, Universitatea din București, 8-9 decembrie 2005).

◆ Elena Dănilă: **Dicționarul limbii române informatizat – prezent**, (în colab. cu Gabriela Haja, Bogdan-Mihai Aldea, Corina Forăscu), la Atelierul de lucru „Resurse Lingvistice Românești și Instrumente pentru Prelucrarea Limbii Române”, organizat de Facultatea de Informatică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Institutul de Cercetări în Inteligența Artificială al Academiei Române și Institutul de Informatică Teoretică – Filiala Iași a Academiei Române Iași, 3 noiembrie 2005 (publicată electronic în www.consilr.info.uaic.ro); **Incidența în basmele românești**, la Colocviul Internațional „Om și mit”, Suceava, 3-5 noiembrie 2005; **Circumstanțialul opozițional – probleme, soluții**, la Simpozionul internațional „Limba și Literatura română. Regional – Național – European”, Iași – Chișinău, 24-27 noiembrie 2005; **Circumstanțialul de excepție – probleme, soluții**, la Colocviul „Limba română – aspecte sincronice și diacronice”, Universitatea din București, 8-9 decembrie 2005.

◆ Stelian Dumistrăcel (în colaborare cu Doina Hreapcă): **Informatizarea în cartografia lingvistică: NALR. Moldova și Bucovina**, la Atelierul de lucru „Resurse Lingvistice Românești și Instrumente pentru Prelucrarea Limbii Române”, organizat de Facultatea de Informatică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Institutul de Cercetări în Inteligența Artificială al Academiei Române și Institutul de Informatică Teoretică –

Filiala Iași a Academiei Române, Iași, 3 noiembrie 2005 (publicată în rezumat la http://www.iit.tuiasi.ro/iit/editare_td/editarea_td.pdf și în variantă extinsă la <http://consilr.info.uaic.ro/ro/pages/Program3Nov.doc>); **Întoarcerea la fondatori: „faticul” cu referire la funcția „de apel” a limbajului**, la Simpozionul internațional „**Limba și literatura română. Regional – național – european**”, organizat de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Facultatea de Litere, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Litere, „Astra” – Despărțământul „Mihail Kogălniceanu” (Iași); Iași – Chișinău, 24–26 noiembrie 2005.

♦Victor Durnea: **Ilarie Chendi și „originea scriitorilor”**, la Simpozionul Internațional **Limba și literatura română. Regional – Național – European**, Iași – Chișinău 24–26 noiembrie 2005.

♦Gabriela Haja: **Dicționarul limbii române informatizat – prezent**, (în colab. cu Elena Dănilă, Bogdan-Mihai Aldea, Corina Forăscu), la Atelierul de lucru „Resurse Lingvistice Românești și Instrumente pentru Prelucrarea Limbii Române”, organizat de Facultatea de Informatică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Institutul de Cercetări în Inteligența Artificială al Academiei Române și Institutul de Informatică Teoretică – Filiala Iași a Academiei Române Iași, 3 noiembrie 2005, (publicată electronic în www.consilr.info.uaic.ro); **Necesitatea informatizării lexicografiei românești în societatea contemporană**, la Simpozionul Internațional „Limba și literatura română. Regional – Național – European”, Iași – Chișinău, 24–26 noiembrie 2005 (sub tipar); **Dicționarul limbii române în format electronic(DLR-I) – instrument și resursă pentru studiul diacronic și sincron al limbii române**, la Colocviul „Limba română – aspecte sincronice și diacronice”, București, 8–9 decembrie 2005 (sub tipar).

♦Ofelia Ichim: **Emigration of Romanians towards Germany and Austria – Proposal for a project** (în colaborare cu Florin-Teodor Olariu), la „Forum România III”, Viena, 20-21 octombrie 2005 (http://www.osi.ac.at/forum_romania_iii.htm).

♦Dan Mănuță a susținut conferința **Dicționarul general al literaturii române**, la Colocviul de critică și istorie literară „Mihai Drăgan”, Bacău, 2 noiembrie 2005.

♦Florin-Teodor Olariu: **Emigration of Romanians towards Germany and Austria – Proposal for a project** (în colaborare cu Ofelia Ichim), „Forum România III”, Viena, 20–21 octombrie 2005 (http://www.osi.ac.at/forum_romania_iii.htm); **Editarea textelor dialectale în limba română** (în colaborare), Atelierul de lucru „Resurse Lingvistice Românești și Instrumente pentru Prelucrarea Limbii Române”, Facultatea de Informatică

a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 3 noiembrie 2005 (<http://consilr.info.uaic.ro/ro/pages/Program3Nov.doc>); **Ludwig Wittgenstein: „jocurile de limbaj” ca internalizare demitizantă a realității**, ediția I a Colocviului Internațional „Omul și mitul”, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, 3–5 noiembrie 2005 (sub tipar);

♦ **Amalia Voicu, *Abordări ale traducerii holistice din Ghiorgios Seferis în română***, la Colocviul internațional „Discursul specializat: teorie și practică”, Universitatea „Dunărea de Jos” – Facultatea de Litere și Teologie, 28–29 octombrie 2005, Galați.

LA ANIVERSARE

TEO

Așa îi spun colegii, Teo... Îl cheamă Constantin Teodorovici și, chiar dacă înfățișarea nu-l trădează, împlinește și el o vârstă. S-a născut la 12 octombrie 1945, în satul Bărbătești, din județul Vâlcea (baștina rapsodului Gheorghe Bobei). Era încă un zgâmboi când, în 1946, familia lui s-a strămutat în comuna Belcești, din județul nostru, comună care, iată, se poate mândri cu un fiu (adoptiv...) care a ajuns unde a ajuns. Liceul l-a urmat la Hârlău, luându-și examenul de maturitate (bacalaureatul, de bună seamă) în 1964. Timp de un an a fost învățător (suplinitor) în satul Munteni. În 1965 reușește la Facultatea de Filologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, pe care o va absolvi în 1970. L-am avut, ca să zic așa, student. Vreo patru luni de zile, aproape un semestru, am înlocuit-o la cursul de romanistică pe liliala asistentă Luminița Fassel. Pe Teodorovici Constantin, foarte clar, nu mi-l amintesc. Dar știu, mi-a spus-o el mai târziu, cu franchețea-i care nu supără, că văzând (la prima oră când m-am urcat la catedră) cum îmi arunc ochii pe niște foi cu însemnări, în loc să vorbesc liber, nu s-a mai ostenit să vină să mă asculte. Se lămurise, care va să zică... Alți colegi de-ai lui, mai iertători, mi-au mai dat o șansă. Printre ei, Rodica Șuiu, Algeria Simota, Gheorghe (Sașa) Hrimiuc.

Tuspatru aveau să fie repartizați la Centrul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor (devenit Institutul de Filologie Română „A. Philippide”) și anume la sectorul (departamentul) de istorie literară. Teo, care în privința asta nu pare un răsfățat al sorții, a început să urce treptele în ierarhia profesiei. Anevoie, la intervale insuportabil de lungi – cercetător în 1974, tocmai în 2002 se vede și el cercetător științific principal gr. III. E drept că, instalat într-o îndărătnicie care, ca să o fac

pe psihanalistul, s-ar putea să mascheze o inhibiție profundă (mergând mai departe, o disperare existențială; nu cumva o lectură de adolescență era *Martin Eden*?), nici n-a vrut să audă de înscrierea la doctorat. Avea poate motivațiile lui (și, deopotrivă, lipsa de motivații), dar, ce să-i faci, chiar și într-o țărișoară ca a noastră, legea e lege... Nu-i dreptă întotdeauna, dar...

Abia descins în Institut, în cariera, aflată la începuturile ei, a lui Const. Teodorovici, s-a ivit o primă cumpănă. Ce să te miri, nu-i el născut în zodia Balanței? Cvartetul de tineri plini de iluzii cooptați în colectivul de istorie literară primește sarcina, hotărât ingrată, de a redacta articolele ținând de literatura veche. Niște sacrificaiți, ce mai încoace-ncolo! Ei bine, cât le-o fi fost de greu, s-au achitat remarcabil de dificila misiune.

Ce s-o fi petrecut în sufletul doldora de mari proiecte al lui Teodorovici nu știu, dar e lesne de bănuț. Blondul din Bărbătești era, nu doar în forul lui lăuntric, un rebel, un nesupus. Să se apuce de alde Țamblac sau de psaltiri colbăite nu era visul lui. Alte porniri îi încordaseră fibra. Cuprins de o sfântă indignare, ar fi voit să limpezească apele, care i se păreau tulburi, în critica literară. Era convins că îi stă în puteri. Îl nemulțumeau și unii dintre criticii de mai demult. Pompiliu Constantinescu îi provoca o de nelecuit idiosincrasie și, într-o intervenție acerbă, a încercat să-l desființeze. A părut surprins, descumpănit că mulți colegi au manifestat rezerve. Probabil că nu i-a lăudat în gând.

Ca să revin, *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, la care, cu firești convulsii, fusese nevoit să se înhame, nu era deloc ceea ce-și dorise Teo în reveriile lui de junete. Și totuși, cu o obstinație care la el are și valențe pozitive, s-a pus pe treabă, descoperindu-și însușiri ce se potriveau cu rigorile lexicografiei. Putere de muncă (îl apucă amocul atunci când nu are ceva de făcut), o meticulozitate dusă până în pânzele albe, o seriozitate fără fisuri. Un devotament fără sfârșit... Toate astea, ca s-o spunem pe aia dreptă, intră în definiția omului de caracter. Găsise în sine capacitatea să se însuflețească, fie și hălăduind în lumea, nu neapărat înviorătoare, a cărțurarilor de odinioară. Comprehensiv, însă „fanatic” în apărarea cauzelor (ce i se par) juste, logic în argumente, măsurat îndeobște, dar cu explozii de vehemență, modest din cale-afară (îl indispune teribil ideea de a se băga în față), Constantin Teodorovici a purces voinicește în marșul cel lung. Dar, la un moment dat, ceva s-a întâmplat. O traumă, pe care n-a împărtășit-o nimănui... O cumplită dezamăgire, când se aștepta mai puțin. Oricum, ceva s-a frânt în sinea colegului nostru. S-a retras încruntat, înnegurat, încrâncenat în ermitajul

cercetării, împins și de filosofia lui de viață, impregnată de un pesimism fără rest. La ce bun existența în care ne-a fost dat să ne zbatem, nu merită nici să te naști – cam acestea păreau să fie gândurile negre care-l cutreierau. Astfel îi era și traiul. Auster, în ochii celor mai împăcați cu soarta. Nu tu guleaiuri, nu tu hârjoană cu ispititoarele fiice ale Evei. Doar asumarea gravă a unor renunțări. A mai intervenit și o tragedie în familie și însingurările s-au accentuat. Dar pesimistul nostru n-a lăsat brațele în jos. Puteai să te și miri aflând că se alimentează, grijuliu, după judicioase principii naturiste. Nuci, miere, chestii... În plus, practica, cu îndârjire, sporturi. Mersul pe bicicletă, vehicul care parcă face parte din ființa lui, tenis de câmp, ore și ore, pe terenul de zgură de la Ștrand. De unde, alura tinerească, viguroasă, pe care o păstrează și acum, chiar dacă sănătatea, deh, a început să scârțâie.

Cum aminteam, după zile și nopți de refuz lăuntric, Constantin Teodorovici a făcut pactul cu sine și cu realitatea în care nimerise. Nu-și dorise el în facultate să ajungă să se ocupe de, să zicem, Gergely de Csocotis, dar, cu o probitate care îl definește, o va face. Și, tot așa, își va trece pe răboj câte un stihuitor din alte timpuri, un autor dramatic, un prozator obscur, un umorist (*D. Marinescu-Marion*), un filolog (*Paul Iorgovici*), copiști (*Gavriil Uric*), cărturari din spațiul bisericesc (*Veniamin Costache, Macarie, Vartolomei Măzăreanu, Melchisedec, Simion Ștefan*), traducători, dar și psaltiri (*Psaltirea Hurmuzachi, Psaltirea Scheiană*) sau cărți populare (*Esopia, Floarea darurilor, Halima, Istoria Troadei*). În fine, cronicari (*Petru Maior, Samuil Micu, Ioan Neculce, Gheorghe Șincai, Grigore Ureche*), siluetați în adevărate micromonografii impunând prin precizie, sobrietate, ca să nu mai vorbim de informația densă. Sper să se fi bucurat de Premiul Academiei (*ex aequo*, 1981). Încordat, trăind intens confruntarea cu textele, Teo cultivă, ca un spirit rațional ce este, claritatea, logica stringentă, dominându-și în genere pornirile de înverșunare care se mai înt-mplă să-l răzbească. Fără a se aventura în eseistică acrobatică, evitând interpretările sofisticate, neapelând la artificii de stil, el urmărește esențialul, fără să bată vreodată câmpii, fie și cu grație. Impresia e de lucru temeinic, inspirând încredere. Din 1975, solitarul s-a înscris, împreună cu vechea echipă, în campania de pregătire a ***Dicționarului literaturii române de la 1900 la 1950***. A și redactat câteva zeci de medalioane (*Petre Bellu, Ernest Bernea, Ion Bianu, Max Blecher, Demostene Botez, Gheorghe Brăescu ș. a.*). În 1992, în urma unei sumbre dispoziții de sus, lucrările la acest ***Dicționar***, aproape terminat (literele A și B), au fost sistate și întreg lotul ieșean de

profesioniști a trecut, neavând încotro, pe un alt șantier – **Dicționarul general al literaturii române**. Și aici, cel care semnează C. T. avea să elaboreze „fișe” importante, unele dificil de rezolvat (*Eusebiu Camilar, D. Ciurezu, Nicolae Crevedia, Pan Halippa, I. Iov, N. Rădulescu-Niger* ș. a.), pe care nici un cercetător scrupulos nu le va putea ocoli.

O evoluție în felul de a scrie se poate sesiza. La fel de gândite, de exacte, întotdeauna substanțiale, articolele din ultimii ani sunt mai decrispate, chiar dacă demersul exegetic teodorovician și-a păstrat tensiunea. Efortul sever de a detecta adevărul profund, sensul ultim al creației celor ce, după o drastică triere, merită luați în seamă denotă un apetit pentru consistența ideii, ce se dispensează de orice formă de spectacol. Dispunând, în anumite perioade, de un oarece răgaz, Constantin Teodorovici a încercat, așa-zicând, unele evadări. Împreună cu Maria Teodorovici, a scos, în 1979, o ediție de **Studii și articole** ale lui G. Călinescu despre M. Eminescu, alcătuind și o postfață. Abordând temerar un tărâm, al eminescologiei, pe care nu mulți se încumetă să pășească, postfațatorul, purces într-o acerbă vânătoare de esențe, și-a ambalat interpretările, care se feresc, ce-i drept, de căile bătătorite, într-un limbaj critic oarecum pretențios, nu tocmai prietenos cu cititorul. Cu siguranță, astăzi și-ar formula altfel, mai așezat și mai limpede, opiniunile. Dar și la vremea aceea, comentatorii au subliniat calitățile de editor ale cercetătorului ieșean. Calități puse în evidență și de recenziile – mult prea puține, din păcate – pe care le-a publicat în „Anuar de lingvistică și istorie literară”. Că e vorba de „dosarul Arghezi”, întocmit de Dorina Grăsoiu, sau de vreo altă contribuție, Teodorovici nu trece nimic cu vederea. Cu o alură de justițiar, nu iartă nici o improprietate, nici o inadvertență, condeiul său inflamându-se de o crescândă nemulțumire, de o enervare ce sloboade cuvinte aspre, dure, uneori prea contondente. E în Teo o vână de polemist care se ignoră. Dar și o rară vocație a muncii, nutrită de gândul, pentru el imposibil, că, neavând în ce se implica, își irosește timpul, dezesperant. Împins (și) de acest resort, a redactat o bună parte din **Dicționar enciclopedic ilustrat** (Chișinău, 1999), un **Dicționar spaniol-român de expresii și locuțiuni** (Iași, 2002) și un **Dicționar român-spaniol de expresii și locuțiuni** (2005).

E un spațiu, Lexicoland, care se vede că lui Constantin Teodorovici îi priește. Dacă în politică drumurile noastre nu se vor apropia nici chiar în infinit, în lumea dicționarelor, ca și până acum, o să ne tot întâlnim.

Florin FAIFER

ASOCIAȚIA CULTURALĂ „A. PHILIPPIDE”

◆Pe data de 18 noiembrie 2005, a fost lansat volumul d-nei cercet. șt. gr. I dr. Silvia Ciubotaru, *Folclorul medical din Moldova. Tipologie și corpus de texte*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2005, 576 p. Au prezentat d-l prof. univ. dr. Constantin Romanescu și d-na cercet. șt. gr. I. dr. Lucia Cireș.

◆În cadrul ciclului de prelegeri *Filologia ieșeană – tradiție și perspective europene*, organizat de Asociația Culturală „A. Philippide” în colaborare cu Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, pe data de 25 noiembrie 2005 a fost prezentată comunicarea *Petru Caraman – omul*, susținută de prof. univ. dr. Ion H. Ciubotaru de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

VARIA

◆ De la 1 octombrie, Florin Faifer este profesor titular la Universitatea de Arte „G. Enescu” din Iași, păstrând jumătate de normă la Institut.

◆Pe data de 5 octombrie 2005, d-l acad. Eugen Simion, Președintele Academiei Române, a discutat cu cercetătorii de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, în cadrul unei vizite la sediul Institutului, prilejuită de Zilele Academice Ieșene. Concluziile întâlnirii au fost stimulative.

◆Prof. dr. Dan Mănuță a fost președinte al juriului pentru acordarea Premiilor Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași (ales la 25 octombrie 2005).

◆Institutul de Romanistică din Viena, prin dr. **Michael Metzeltin**, directorul Institutului, a donat bibliotecii Institutului de Filologie Română „A. Philippide” următoarele volume: Margit Thir, *Un-Kultur und Zivilisation im Vorhispanischen Amerika*, Eigenverlag 3 Eidechsen, Wien, 1997; Michael Metzeltin, Margit Thir (Hrsg.), *Gesamtmediale Anthropologie*, Eigenverlag 3 Eidechsen, Wien, 2000; *Testualità e Mito*, a cura di Flavio Andreis, Gualtiero Boaglio, Michael Metzeltin, Eigenverlag 3 Eidechsen und Instituto Italiano di Cultura, Wien, 2000; Alfred Noe, *Narrativa Italiana Contemporanea*, Eigenverlag 3 Eidechsen, Wien, 2001; *Tendencias y Posibilidades de la Hispanística Actual, III Coloquio Internacional*, AnaPress Bratislva, 2001, Institut für Romanistik, Wien, 2001; Michael Metzeltin, *Kognitive, Gesamtmediale, Politische Anthropologie*, 3 Eidechsen, Wien, 2001; Ingeborg Eichberger, Adelheid-Marie Grell, Sabine Jaszenszky, Daniela Rosenberger, *Rubén Darío Azul...*, 3 Eidechsen, Wien, 2001; Annette Frank, *Zwischen Bürgerhaus, Thron und Altar*, 3 Eidechsen, Wien, 2002; Jan Fellerer, Michael Metzeltin (Hrsg.), *Imagining Resistance*, 3 Eidechsen, Wien, 2003; Michael Metzeltin, Margit Thir (Hrsg.), *Der Schweizer Sonderweg Sackgasse oder Königsweg?*, 3 Eidechsen, Wien, 2004; *El Lenguaje Poético Castellano y Románico. V Coloquio Internacional, Actas*, AnaPress Bratislva, 2004, Institut für Romanistik, Wien, 2004; Miguel Metzeltin, *Las Lenguas Románicas Estándar*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, Spain, 2004; Wolfgang Dahmen, Günter Holtus, Johannes Kramer, Michael Metzeltin, Wolfgang Scgweickard, Otto Winkelmann (Hrsg.), *Englisch und Romanisch. Romanistisches Kolloquium XVIII*, Gunter NarrVerlag Tübingen, 2005; Michele Metzeltin, Margit Thir, Donata Giovanella, *Testualità*, 3 Eidechsen, Wien, 2005.

♦Dr. **Thede Kahl**, șeful Departamentului de geografie de la Österreichisches Ost- und Südosteuropa- Institut a donat bibliotecii Institutului de Filologie Română „A. Philippide” următoarele publicații: Wolf Dietrich, Thede Kahl, Georgios Sarros, **Kutsuflani**, Thessaloniki, Gebruder Kyriakidis, 2001; **Österreichische Osthefte**, Jahrgang 46/Wien 2004, LIT Verlag; **Atlas Ost- und Südosteuropa**, Nr. 2.1-R1, **Bevölkerungsverteilung in den ländlichen Gemeinden Rumäniens**, 1990 by Österreichisches Ost- und Südosteuropa- Institut, Wien; **Atlas Ost- und Südosteuropa**, Nr. 2.2-R3, **Sprachenverteilung in Siebenbürgen**, 1990 by Österreichisches Ost- und Südosteuropa- Institut, Wien; **Atlas Ost- und Südosteuropa**, Nr. 2.5-O1, **Ethnische Struktur des östlichen Europas und Kaukasiens um 1990**, 1993 by Österreichisches Ost- und Südosteuropa- Institut, Wien; **Atlas Ost- und Südosteuropa**, Nr. 3.4-G6, **Internationale Tourismusattraktionen in Mittel-und Südosteuropa**, 1999 by Österreichisches Ost- und Südosteuropa- Institut, Wien; **Atlas Ost- und Südosteuropa**, Nr. 2.8-H/R/YU1, **Entwicklung der ethnischen Struktur des Banats 1890–1992**, 2004 by Österreichisches Ost- und Südosteuropa- Institut, Wien.

♦D-l dr. **Thede Kahl** a donat următoarele extrase din studiile sale: **Auswirkungen von neuen Grenzen auf die Fernweidewirtschaft Südosteuropas**, în „Südosteuropa Jahrbuch”, 32. Band, **Raumstrukturen und Grenzen in Südosteuropa**, München, 2001, p. 245–271; **Diskussionsforum**, în „Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde”, 25 (2002), Heft 1, p. 62–71; **Entstehung und Wandel einer städtischen Musikkultur Griechenlands – Die Rembétika**, în Blume, H.-D. und Lienau, C. (Hg.), **Annäherungen an Griechenland**, Choregia 1, Münster, 2002, p. 111–122; **The Ethnicity of Aromanians after 1990: the Identity of a Minority that Behaves like a Majority**, în „Ethnologia Balkanica”, vol. 6 (2002), p. 145–169; **Zur Islamisierung der meglentischen Vlachen (Meglenorumänen): Das Dorf Nânti (Nótia) und die „Nântinets” in der heutigen Türkei**, în „Zeitschrift für Balkanologie”, 38 (2002), 1 / 2, Harrassowitz verlag, Wiesbaden, p. 31–55; **Gustav Weigand in Griechenland – von den Schwierigkeiten einer Rezeption**, „Südost – Forschungen”, 61 / 62 (2002/2003), p. 399–411; **Aromanians in Greece: Minority or Vlach-Speaking Greeks?**, în „Jahrbücher für Geschichte und Kultur Südosteuropas”, 5, 2003, Slavica Verlag Kovač München, p. 205–219.

♦O parte din suma primită ca donație la Departamentul de dialectologie (vezi nr. 2/2005 din acest „Buletin”) a fost utilizată pentru achiziționarea a două accesorii CD-RW Drive, integrate calculatoarelor de la Departament, în vederea stocării priodice pe CD a materialelor redactate.

Redacția: Mircea Ciubotaru, Gabriela Haja, Ofelia Ichim
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE” • STRADA
TH. CODRESCU, NR. 2 • IAȘI • 700479 • TELEFON: 004.0232/267597
E-MAIL: philippide_secretariat@yahoo.com
WEB: <http://www.iit.tuiasi.ro/philippide>
ISSN 1582-5019